

Wijken in beweging

85 jaar en volop in beweging

José Bosch-Lutgens is een dame van 85 met een passie voor handwerk én een duidelijke woonwens.

10

Welverdiend lintje voor Roelof Braad

Schrijver van de bijdrage 'Vroeger' in dit magazine, is benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

36

24

Ouderwets gezellig vakmanschap

De schoenmakerij van Erwin Vogels, die binnenkort 100 jaar bestaat, heeft ook een sociale functie in de wijk.

Hoofdredactie

Krista Wauben en Vera Tonnaer

Redactie

Karin Theunissen, Krista Wauben, Vera Tonnaer en Zuiderlicht

Fotografie

Arjen Schmitz

Vormgeving en productie

Zuiderlicht

Drukwerk

Drukkerij Walters

Wellermagazine is een uitgave van Weller. In een biologisch afbreekbare plastic folie vinden zo'n 10.000 exemplaren hun weg naar Wellerklanten en -relaties. Het plastic folie kan uiteraard in de GFT-bak!

Heeft u tips, opmerkingen, vragen of leuke berichten voor dit magazine? Stuur ze dan naar Wellermagazine, t.a.v. de redactie, Postbus 2, 6400 AA Heerlen, of mail naar communicatie@wellernet.nl

Wijken in beweging

Welkom bij de nieuwste uitgave van het Wellermagazine, waarin we dit keer de schijnwerpers richten op wijken in beweging. Onze buurten zijn voortdurend in ontwikkeling en dit nummer staat dan ook vol met inspirerende verhalen en initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid en levendigheid van de plekken die ons thuis zijn.

We nemen u mee op een reis door het verleden, het heden en de toekomst van onze wijken. We beginnen met een terugblik op de oorsprong van onze stedelijke gebieden. Roelof Braad, voormalig stadshistoricus van Heerlen, deelt boeiende inzichten over de eerste nederzettingen in onze regio en hoe deze de basis vormden voor de wijken zoals we die nu kennen. We zijn super trots, want hij mocht een lintje in onze Wellerij ontvangen. En deskundige Ger Prickaerts geeft een staaltje dialect weg waar we u tegen zeggen.

Daarnaast besteden we extra aandacht aan het project Europalaan, een initiatief dat een prachtig voorbeeld is van hoe samenwerking en daadkracht een wijk nieuw leven kunnen inblazen. Dit project richt zich op het transformeren van de buurt door middel van revitalisatie van woningen, vergroening van openbare ruimtes en het versterken van de sociale cohesie tussen bewoners. Het laat zien hoe een gezamenlijke inspanning kan bijdragen aan een duurzame en inclusieve leefomgeving.

Ook komen de mooie initiatieven aan bod die nieuw leven brengen in onze buurten. Van lokale projecten die zorgen voor meer groen en biodiversiteit tot sociale initiatieven die eenzaamheid tegengaan en de gemeenschapszin versterken. Deze verhalen laten zien hoe bewoners de handen ineenslaan om hun leefomgeving te verbeteren en een positieve impact te maken.

En natuurlijk kijken we vooruit. Bij Weller blijven we ons voortdurend aanpassen aan de veranderende behoeften van onze huurders. Met de succesvolle gebiedsgerichte aanpak stemmen we onze dienstverlening beter af op de specifieke kansen en uitdagingen in elke wijk. Samen met onze partners werken we dagelijks aan buurten waar mensen zich thuis voelen en met elkaar in verbinding staan.

We hopen dat deze verhalen u inspireren, want samen houden we onze wijken in beweging.

Veel leesplezier!

TINIE DE ROO
DRIJVENDE KRACHT
ACTIVITEITENPROGRAMMA
OP 'T BUNDERKEN

Chapeau voor al die enthousiaste bewoners
die zich voor hun burens inzetten.

Gezelligheid troef in Op 't Bunderken

Veel mensen zullen het herkennen: hoe ouder je wordt, hoe kleiner je wereld wordt. Des te belangrijker is het dan dat je ergens gemakkelijk over de drempel kunt stappen om anderen te ontmoeten. Dat laatste vindt ook de bewonerscommissie van de hoogbouwflat Op 't Bunderken in Brunssum. Hier hebben ze met een knutselclub een nieuwe activiteit aan de goed gevulde gemeenschappelijke agenda toegevoegd. De bewoners genieten met volle teugen.

Tinie de Roo is één van de drijvende krachten achter het activiteitenprogramma in Op 't Bunderken. "Twee keer per week kunnen bewoners van de flat in onze gemeenschappelijke ruimte 't Praethuys koffiedrinken," somt zij op. "We organiseren filmavonden. We maken soep of bakken reikuchen en elke zomer organiseren we een barbecue. Dit zijn feestjes voor de bewoners én voor alle vrijwilligers. Want we genieten zelf minstens zo hard mee."

SAMEN ACTIEF BEZIG ZIJN
"Nieuw op de activiteitenagenda zijn stoelgym; een ideale manier voor ouderen om ook als je slecht ter been bent toch in beweging te blijven. En we hebben een knutselclubje opgericht," vervolgt Tinie. "Dit idee is spontaan ontstaan. Ik had vorig jaar in december een mooie kerstster gemaakt voor aan mijn voordeur

en kreeg daar heel leuke reacties op van andere bewoners. Dat bracht mij op het idee om de ster samen na te maken. Het werd hartstikke gezellig en iedereen was supertrots op de zelfgemaakte kerstversiering. Vlak voor Pasen hebben we het idee een vervolg gegeven en een voorjaarsstukje gemaakt. Het hoeft allemaal niet duur of ingewikkeld te zijn: iedereen neemt zijn eigen versieringen mee, wij zorgen voor de basisspullen. Samen maken we iets moois dat de deelnemers thuis op tafel of op het dressoir zetten, óf dat zij weggeven aan een goede buur, want dat gebeurt ook."

"Knutselbijeenkomsten zoals deze zijn belangrijk", vindt Tinie. "Tijdens het bloemschikken wordt er over van alles gesproken. Dat zijn leuke dingen en soms ook minder leuke dingen. In beide gevallen is

het goed dat mensen hun verhalen kunnen delen. Ik ben echt trots op de saamhorigheid in deze flat. Iedereen let een beetje op elkaar. Dat voelt veilig en fijn."

WAARDEVOL
José knutselt volop mee. "Ik vind het fijn dat we zoveel samen doen in de flat," vertelt zij. "Het brengt sfeer en je leert elkaar kennen. Zeker als je ouder wordt, is samen delen belangrijk. Dan hoef je ook niet altijd je kinderen lastig te vallen met je verhalen. Hier ben je onder elkaar en begrijp je elkaar. Ik woon nu dertien jaar in deze flat en wil hier nooit meer weg. Alleen al vanwege de mensen en de gezelligheid." En dat is precies waar de actieve bewonerscommissie van Op 't Bunderken het voor doet! Om zoveel mogelijk mensen van dienst te zijn, blijven ze hun programma vernieuwen. Zo staat er een modeshow op het programma voor dames die niet meer zelf naar de winkel kunnen gaan. Een topidee! <

**"IK VIND HET FIJN
DAT WE ZOVEEL
SAMEN DOEN IN
DE FLAT."**

TINIE

Van links naar rechts zijn dit Martien Nillesen, teamleider gebiedsteam bij Weller, wethouder Marco Peters en bewoner meneer Kessen

Eikenderveld beweegt naar groen, groener, groenst

Feestelijk tuinfeest bij De Eik

Eind januari, hartje winter nog, vierden we het startsein van de aanleg van een tuin achter De Eik in Eikenderveld. Woensdag 6 mei hebben wethouder Marco Peters van de gemeente Heerlen en Martien Nillisen, teamleider gebiedsteam Heerlen-Noord bij Weller, de tuin samen met de bewoners feestelijk geopend: “Hier gaan we echt van genieten.”

Met de aanleg van een tuin achter De Eik haakt Weller aan bij de vergroening waar de gemeente Heerlen in Eikenderveld aan werkt. Wijk voor wijk maakt de gemeente de stad mooier, groener en milieuvriendelijker. Het resultaat zie je meteen als je Eikenderveld binnenrijdt: op veel stoepen heeft het grijs plaatsgemaakt voor groen. En dát is precies wat wij ook nastreven met onze Weller wAarde; een methode waarmee we het groen in onze Wellerbuurten klimaatadaptief, biodivers en gezonder maken voor de bewoners.

WELLER W-AARDE
“Overall in ons werkgebied leggen we mini-parkjes aan die de biodiversiteit bevorderen en die hittestress tegengaan in langdurige warme periodes,” legt onze projectleider Edwin Gorissen uit. “Een ander voordeel is dat het groen in deze parkjes meer water opneemt bij hevige regen. En dat de omgeving uitnodigt om

samen te komen. Wij vinden dat belangrijk als tegenwicht tegen de verharding in de samenleving. De Eik heeft speciaal voor dit laatste een extraatje: dé eyecatcher in de tuin is een overkapping waar de bewoners elkaar buiten kunnen ontmoeten. Dat daar behoefte aan is, laten de bewoners zelf zien. Op de eerste warme lentedag hebben zij meteen een buitenlunch georganiseerd. Daar word ik persoonlijk erg blij van.”

VERSE KRUIDEN
De tuin achter De Eik is tot stand gekomen in een samenwerking tussen de bewoners, de gemeente Heerlen, BMM Groen en Weller. De opdracht was om een grijze omgeving te veranderen in een groene omgeving die ontmoeting bevordert. Maar er moest ook voldoende parkeer ruimte overblijven. Samen met de bewoners hebben we alle wensen in het inrichtingsplan opgenomen. Daarna hebben we ook samen bekeken met welke

planten we een mooie, gezonde en biodivers tuin konden maken, die alle seizoenen van het jaar mooi is én lekker ruikt. Van vroegere stoplichtpalen zijn bijvoorbeeld kleine kruidentuintjes gemaakt. Hier kun je verse tijm, oregano en munt plukken.

HAPPY MET HET RESULTAAT
De bewoners van De Eik zijn happy met hun nieuwe tuin: “Het heeft even geduurd en wat overleg gekost maar het resultaat is geweldig,” zegt Math van de bewonerscommissie. “Voor de overkapping is top. Dat is een prachtige aanvulling op onze gemeenschappelijke ruimte waar veel mensen gebruik van maken. De een zoekt een plekje in de schaduw, de ander in de zon, weer een ander kiest voor rust of zoekt juist de gezelligheid op. Er is voor iedereen plek.”

“Ik vind de tuin van bovenaf ook zo mooi”,

zegt een bewoonster. “Tot voor kort keek ik vanaf de derde etage op zwarte daken, die zijn nu met sedum bedekt. Van bovenaf zie je daardoor alleen maar groen. Dat ziet er fantastisch uit.”

En nog zo'n mooie reactie: “De overkapping is een knus prieltje geworden en ik vind het groen eromheen magnifiek. Ik hoop dat er veel gebruik van wordt gemaakt en dat deze plek de onderlinge band tussen de bewoners verder bestendigt.” Daar sluit iedereen zich bij aan: “Het enige dat ik nog mis is een verkoelend zwembadje,” lacht een andere bewoonster. “Nee, alle gekheid op een stokje, het is geweldig geworden.” <

**“HET HEEFT EVEN
GEDUURD EN WAT
OVERLEG GEKOST
MAAR HET
RESULTAAT IS
GEWELDIG.”**

MATH

85 jaar en volop in beweging

JOSÉ BOSCH-LUTGENS
BEWONER KARMELFLAT IN
HEERLERBAAN

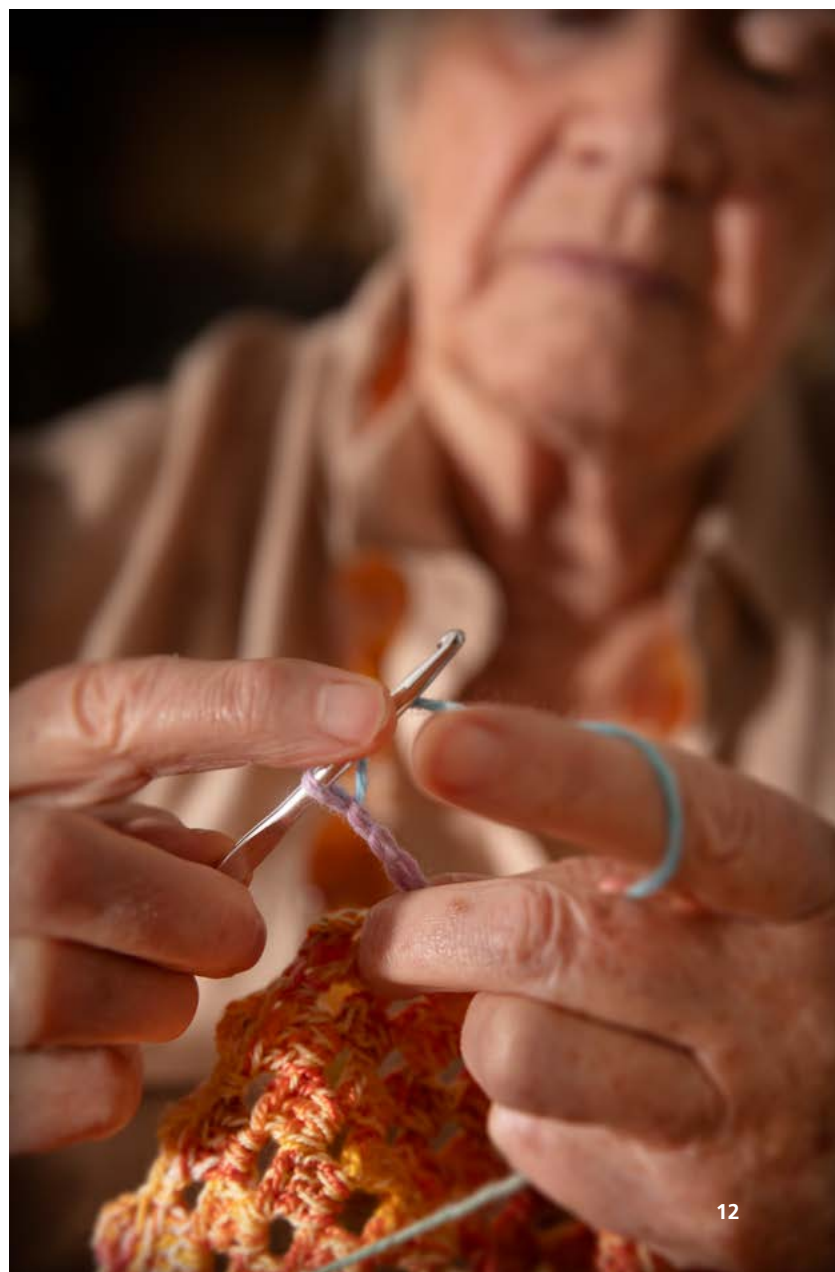

Tijdens de Wellerdag op 10 oktober 2024 vierden we 20 jaar Weller. Die dag zijn we deur aan deur bij onze huurders langsgeslagen om hen een presentje te geven. Een klein gebaar als dank voor het vertrouwen, maar ook om het gesprek aan te gaan en verbeterpunten op te halen waarmee we het woonplezier van onze bewoners bij Weller kunnen vergroten. Zo kwamen we in de Karmelflat in Heerlerbaan in gesprek met José Bosch-Lutgens. Een dame van 85 met een passie voor handwerk én een duidelijke woonwens.

Kwiek zit José aan de keukentafel als wij na de Wellerdag nog eens bij haar op bezoek gaan. Al snel merken we dat het woord stilzitten niet voorkomt in het vocabulaire van deze bezige bij. José zwemt nog iedere week en wandelt gerust van haar huis aan de rand van Heerlerbaan naar de Aldi en de Plus om boodschappen te doen: "Wel met rollator," benadrukt José.

En als zij al rustig aan tafel of in haar stoel zit, is José aan het handwerken of haken. Haar flat staat vol zelfgemaakte kunstwerken. "Je moet in beweging blijven, toch?"

José vertelt vol passie over haar handwerk. "Ik heb hele outfits gebreid voor mijn dochters. De vrienden van de kinderen stonden vroeger in de rij voor een gebreide trui.

"EEN MOOIE FLAT MET EEN MOOI UITZICHT. LEKKER RUSTIG OOK. PERFECT VOOR IEDEREEN DIE VAN RUST HOUDT, MAAR VOOR MIJ IS HET TÉ STIL."

JOSÉ

Voor mijn kleinkinderen heb ik daarna nog veel poppenkleden gemaakt. Zelfs Barbies heb ik gekleed. Tegenwoordig gaan haken en naaiwerk mij beter af dan breien. Dat hoort bij de Ziekte van Parkinson die ik heb, die ziekte beïnvloedt je motoriek. Natuurlijk heb ik daar last van. Ik ben alleen niet iemand die bij de pakken gaat neerzitten. Er zijn mensen die het veel erger hebben en ook ergere dingen meemaken. Ik kijk daarom liever naar wat ik wel kan. En dat is haken en naaien; kussens, tafellopers, ik maak ze nog altijd met de hand."

MEER REURING

José woont 12 etages hoog in de Karmelflat. "Een mooie flat met een mooi uitzicht. Lekker rustig ook. Perfect voor iedereen die van rust houdt," lacht zij, "maar voor mij is het té stil. Ik mis het contact met burens en de mogelijkheid om dichtbij huis mensen te ontmoeten en samen iets te ondernemen. Ik heb nog een tijdje deelgenomen aan het handwerkclubje in Molenwei. Daar heb ik in het verleden gewoond; ik heb er zelfs meegewerkt in de activiteitencommissie. Mijn dochter bracht mij en haalde mij weer op, maar op een gegeven moment vond ik dat een te grote verplichting voor haar. De kinderen hebben het druk genoeg."

"Het liefst," besluit José, "zou ik nog één grote beweging willen maken in mijn leven en dat is verhuizen naar een appartement met meer reuring. En eerlijk is eerlijk: een plek ook met meer zorg in de buurt. Nu gaat het nog, maar er komt een tijd dat ik zorg nodig heb. In de tussentijd doe ik alles wat ik kan doen om fit en in beweging te blijven. Ik wandel veel en ben dol op mijn zwemuurtjes bij Van der Valk. Dan word ik met het busje opgehaald en weer thuis gebracht. Moe van het sporten maar heel voldaan." <

SCHRIJF U NU IN VOOR UW DROOMHUIS VAN STRAKS

HEEFT U NET ZOALS JOSÉ DE WENS OM TE VERHUZEN NAAR EEN ANDERE WONING? MISSCHIEN NIET NU MAAR OVER EEN TIJDJE. SCHRIJF U DAN TOCH AL IN OP THUIS IN LIMBURG (WWW.THUISINLIMBURG.NL).

HOE LANGER U INGESCHREVEN STAAT, HOE GROTER DE KANS IS DAT U STRAKS IN AANMERKING KOMT VOOR UW DROOMHUIS. WE HOUDEN U OP DE HOOGTE VAN HOE HET AFLOOPT MET JOSÉ'S WOONWENS.

We zien het steeds vaker dat het leven 'achter de voordeur' voor mensen moeilijk wordt. De overheid stimuleert om langer vitaal en zelfredzaam te blijven. En dat willen de meeste mensen ook. We willen allemaal zo lang en zelfstandig mogelijk thuis wonen en leven. In onze buurten en wijken is ook plek voor iedereen. Maar er zijn ook zorgen, want we zien steeds meer mensen die kwetsbaar zijn, die zorg, begeleiding of ondersteuning nodig hebben.

Laten we meer oog en hart hebben voor elkaar

SAMEN MET ONZE HUURDERS ZETTEN WE DE SCHOULDERS ONDER HET WERKEN AAN EEN FIJNERE BUURT, WAARIN MENSEN ELKAAR ZIEN EN GEZIEN WORDEN. SAMEN GAAN WE OOK DE STRIJD AAN TEGEN EENZAAMHEID. HELPT U MEE?

De meeste mensen hebben familie, vrienden, kennissen of goede burens die een handje helpen. Bijvoorbeeld om de boodschappen te doen of de heg te snoeien. Een mantelzorger die meegaat naar de dokter of het ziekenhuis, iemand die helpt met de administratie. Maar er zijn ook veel mensen die op niemand kunnen terugvallen. Eenzaamheid is één van de grootste problemen van deze tijd. Vandaar onze oproep: Laten we meer oog en hart hebben voor elkaar.

WAT KUNT U DOEN?

Polen eens bij die buurman of buurvrouw die u ineens niet meer zo vaak ziet hoe het gaat. Vraag eens of er een handje hulp nodig is bij klusjes in of rond het huis. Of neem uw buurman of buurvrouw eens mee naar een koffie-uurtje of een andere buurtactiviteit. Sommige mensen vinden het nu eenmaal lastig om ergens alleen over de drempel te stappen.

In veel Wellercomplexen worden activiteiten georganiseerd. Een mooi voorbeeld is de flat Op 't Bunderken in Brunssum, waarover u op pagina 4,5 en 6 meer kunt lezen. Wilt u zelf ook iets organiseren?

Neem dan contact met ons op, wij helpen u graag verder. Daarnaast zijn er in elke Wellerwijk in Heerlen, Brunssum en Schinveld buurtpunten waar het CMWW (Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk) en Buurteams Heerlen activiteiten organiseren. Loop gerust eens binnen. Of meld u aan als vrijwilliger. Er is nog zo veel leuks en moois te doen en te beleven voor iedereen. Ook voor u.

OOG VOOR KWETSBARE MENSEN

Doordat we allemaal zo lang mogelijk zelfstandig wonen, neemt ook het aantal kwetsbare bewoners in onze buurten toe. Ouderen met dementie, mensen met psychische problemen of jongeren met 'een rugzakje' hebben vaak extra ondersteuning en zorg nodig. Als iemand heel teruggetrokken leeft of verward gedrag vertoont, willen wij dat graag weten. Ook als u vermoedt dat iemand in uw omgeving niet meer goed voor zichzelf kan zorgen. Biedt iemand de vuilnis bijvoorbeeld niet meer aan. Ruikt u een sterke geur rondom een huis. Gaan de gordijnen ineens niet meer open of dicht; dat zijn vaak tekenen dat er iets aan de hand is. Laat het ons weten, zodat wij polshoogte kunnen nemen. Dan hoeven we achteraf niet te zeggen, hadden we maar ingegrepen.

OOG VOOR EEN VEILIGE BUURT

Helaas heeft niet iedereen het beste voor met zijn buurt. Als u het vermoeden heeft van een onveilige situatie voor uzelf of voor anderen, vragen wij u dit te melden. Melden helpt altijd! Hoe meer meldingen er zijn, hoe gericht wij, de politie of andere partners de situatie kunnen aanpakken. Met één telefoontje helpt u zo al mee aan een veiligere wijk. <

HIERONDER ZIET U WIE U WANNEER KUNT BELLEN.

- Bij (een vermoeden van) huiselijk geweld, belt u Veilig Thuis 0800 – 2000.
- Bij (een vermoeden van) een hennepplantage of handel in drugs, belt u eerst de politie (0900 – 8844) of Misdaad Anoniem (0800 – 7000). Geef daarna uw melding ook door aan Weller, zodat wij op de hoogte zijn.
- Bij zorgen om een persoon met verward of onbegrepen gedrag kunt u bellen met het landelijk Meldpunt Zorgwekkend Gedrag 0800 – 1205.
- In een spoedsituatie belt u altijd 112 én Weller. U bereikt ons via 045 – 404 86 00.

WILT U IEMAND IN HET ZONNETJE ZETTEN DIE HET VERSCHIL MAAKT IN HET LEVEN VAN ANDEREN? MAIL UW MOTIVATIE DAN NAAR COMMUNICATIE@WELLERNET.NL. DE MOOISTE INZENDING BELONEN WIJ MET EEN WELLERTAART.

Alles voor een schoon groen tapijtje

TINY MEESSEN
VRIJWILLIGER
ZORGCENTRUM
ST. ANNA

De 78-jarige Tiny Meessen is geen oma achter de geraniums. Zij is vrijwilliger in zorgcentrum St. Anna in Welten en dagelijks wandelt zij – gehuld in een knaloranje hesje mét prikker en zak van ‘Schoon Heerlen’ – door haar buurt om zwerfval op te ruimen. “En om mensen aan te spreken,” lacht zij vrolijk. “Niet boos, maar op een vriendelijke, positieve manier. Dát helpt.”

Tiny ergert zich groen en geel aan de rommel die mensen achterlaten in de omgeving van haar flat in Heerlerbaan. Zij besloot in actie te komen en nam contact op met Samen in de Buurt van de gemeente Heerlen en Weller, én zij werd lid van de bewonersvereniging van de hoogbouwflats (HBV) in Heerlerbaan om een oplossing te bedenken. En die oplossing kwam er. “Verbeter de wereld, begin bij jezelf, is mijn motto,” vertelt Tiny. “Dus ga ik zelf opruimen.”

Tiny is zoals zij het zelf zegt een zelfstandige, bezorgde oma die oog heeft voor haar omgeving. “Ook als het om de natuur gaat. Ik wil dat het er goed mee gaat. Hoe kun je ook anders! Kijk eens hoe mooi mijn uitzicht is,” wijst Tiny vanuit haar appartement op de bovenste etage van de flat.

“Van bovenaf gezien vormen al die bomen samen een groen tapijtje. Als het even kan, kies ik voor een schoon groen tapijtje.”

“Maar helaas is het niet schoon,” vervolgt Tiny. “Op een steenworp van onze flat ligt bijvoorbeeld een McDonalds. Veel mensen eten hun hamburgers en frietjes op de parkeerplaats bij onze flat op. Niet altijd maar vaak wordt het afval gewoon uit de auto gegooid. Als ik nu mensen zie eten, spreek ik hen aan. Laatst kwam ik zo in gesprek met een jong koppel. Het meisje was geïrriteerd. Begrijpelijk, ik verstoorde hun etentje. De jongen dropte zijn afval netjes in mijn afvalzak. Als beloning gaf ik hem een rol koekjes. Later sprak hij mij in de supermarkt aan. Ik herkende hem niet zo gauw; “Ik ben die jongen van de koekjes,” lachte hij. Ik weet zeker dat hij nooit

meer een afvalzak van McDonalds uit zijn autoraam gooit.”

EEN KNUFFEL BIJ DE PEUKENPAAL

“Bij de entree van de flat verbaasde ik mij over de hoeveelheid peuken; 118 heb ik er tijdens één peukenronde opgeraapt. In overleg met Weller en de HBV is nu bij de deur een peukenpaal geplaatst. Maar nóg gooien mensen hun peuken gewoon op de grond. Wist je dat het tussen de tien en vijftien jaar duurt voordat een sigarettenpeuk afgebroken is? En dat een filter zelfs nooit vergaat. Ik blijf mensen daarom aanspreken. Laatst zelfs een groepje jongens. Menigeen zou ze uit de weg gaan. Deze oma niet. Ik heb de jongen die zijn peuk in de peukenpaal wierp beloofd met een knuffel. Aan hun reactie te merken, maakte dit gebaar indruk, hahaha.”

Mensen vragen mij weleens waarom ik dit doe. Het helpt toch niet! Of: het is zwemmen tegen de stroom in... Daar ben ik het niet mee eens. Elke peuk, elk papiertje, elke zak die niet in de natuur terecht komt is er één minder. Ik heb kinderen en kleinkinderen met heel fijne ‘aanhangers’, zoals ik de partners en vrienden van mijn kleinkinderen noem, waar ik apetrots op ben. Ik wil de wereld beter achterlaten voor hen. Dus draai ik het negatieve om in iets positiefs en roep iedereen op om met mij mee te doen. Je hebt er zelf ook baat bij. Je bent een uurtje in beweging in de frisse lucht, je leert mensen in de buurt kennen en je laat je omgeving schoner achter dan dat hij was. Om daar dan weer heerlijk van te kunnen genieten, want het is hier prachtig!” <

**“VERBETER DE
WERELD, BEGIN BIJ
JEZELF, IS MIJN
MOTTO, DUS GA IK
ZELF OPRUIMEN.”**

TINY

MEEDOEN MET TINY?
KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP
WWW.SAMENINDEBUURT.HEERLEN.NL,
WWW.BEEKDAELENSOCIAAL.NL OF
WWW.ONSBRUNSSUM.NL.
SAMEN MAKEN WE DE WERELD EEN
BEETJE BETER.

2024 in een notendop

Weller wil het verschil maken in wijken en buurten waarin we woningen verhuren. We hechten veel waarde aan het creëren van een prettige woonomgeving met betaalbare, kwalitatieve en duurzame woningen. Daar zetten we ons actief voor in. We werken aan betere energielabels en lagere energiekosten voor onze huurders. We steken de handen uit de mouwen voor een gezonde, biodiversen en klimaatadaptieve leefomgeving. En we bevorderen sociale cohesie door deel te nemen aan wijkgemeenschappen en buurtinitiatieven te ondersteunen. Onze huurders zijn heel belangrijk voor ons. We luisteren naar hun feedback en zetten deze om in concrete verbeteringen. Samen werken we zo aan sterke wijken. Dit zijn in het kort de ambities van Weller. Op deze pagina's ziet u onze prestaties op al deze terreinen in 2024.

Wijken en buurten duurzaam en veerkrachtig krijgen is één van de kerndoelen van Weller. Een sterke wijk of buurt is volgens Weller een omgeving die uitnodigt tot wonen, werken, ontmoeten, uitgaan en tot rust komen. Die ambities staan onder druk. De kosten voor onderhoud, renovatie en verduurzaming blijven stijgen. Wet- en regelgeving heeft invloed op onze budgetten en zorgt voor vertraging bij nieuwbouwprojecten en ook in onze wijken wonen meer kwetsbare mensen die extra begeleiding nodig hebben. Deze tijd heeft extra uitdagingen. En die gaan wij bij Weller graag aan.

STERK(ER) IN WIJKEN EN BUURTEN

We worden steeds sterker in onze wijken en buurten. Dat is mede te danken aan het hechte netwerk dat we samen met onze sociaalmaatschappelijke partners hebben opgebouwd. Door deze samenwerking kunnen we vroegtijdig signaleren en ingrijpen bij situaties die anders zouden kunnen escaleren en veel impact hebben

op een straat of buurt. De reorganisatie die we in 2024 hebben doorgevoerd om meer gebiedsgericht te werken, stelt ons nog beter in staat om in te spelen op ontwikkelingen in de wijk en samen met onze partners duurzame oplossingen te realiseren.

42% VAN ONZE WONINGEN NAAR ENERGIELABEL A OF B

We hebben in 2024 onze route vervolgd om onze woningvoorraad CO2-neutraal te maken. In 2024 beschikte 42,8% van onze woningvoorraad over een energielabel A of B. Het gemiddelde energielabel is aan het einde van 2024 label C. In 2024 hebben we één gasloos nieuwbouwproject opgeleverd en 740 woningen zijn voorzien van zonnepanelen.

DE KLANT CENTRAAL

We vinden het belangrijk dat onze huurders zich gehoord, gezien en begrepen voelen. Dat checken we ook na elk contact. Ons doel in 2024 was onze bovengemiddelde (tevredenheid)score in de Aedesbenchmark Huurdersoordeel vast te

houden, liever nog verder te verhogen. Dat is gelukt. Onze huurders waarderen onze service gemiddeld met een 8,1 (ten opzichte van een 7,7 in 2023). Nieuwe huurders waarderen ons zelfs met een 8,4. Daar zijn we erg trots op. Een aandachtspunt is onze service aan vertrekkende huurders; hiervoor krijgen we een 7,7. Dat kan beter, al scoren we ook op dit vlak hoger dan het landelijk gemiddelde (7,4).

ONZE WONINGEN

In 2024 telt onze portefeuille 9.198 woningen (9.186 in 2023). De portefeuille is kortom stabiel. We hebben in het verslagjaar geen woningen gesloopt, zes nieuwe woningen gebouwd en zeven woningen aangekocht – één woning hebben wij verkocht. Staan wij dan stil? Nee. Onder het kopje 'Projecten' is te lezen waar de dynamiek in onze portefeuille in 2024 zit. De wooncrisis is één van de grootste uitdagingen waar ons land en ook wij voor staan. Weller kijkt nu bijvoorbeeld ook nadrukkelijk buiten Beekdaelen, Brunssum en Heerlen naar mogelijkheden om woningen te realiseren. Ook verkennen we opties om zelf middenhuurwoningen te ontwikkelen. We hebben daar in 2024 al een voorzet voor gedaan met het project Europalaan; hierover leest u meer op pagina 33 in dit magazine.

Het aantal mutaties is in 2024 licht gestegen van 6,6% in 2023 naar 7,3% (663 verhuizingen). Deze stijging komt voort uit de wens om elke individuele bewoner een passende woonbeleving bieden. Deze wens blijft ons belangrijkste uitgangspunt.

PROJECTEN

In 2024 hebben we 6 (gasloze) woningen opgeleverd. Daarnaast staan aan het einde van het verslagjaar 105 nieuwbouwwoningen in de steigers en nog eens 294 woningen op het punt om gebouwd te worden. Ook hebben we grote stappen gezet met het renoveren en verduurzamen van woningen: 131 woningen hebben we in 2024 duurzamer en met een hoger energielabel opgeleverd, bij 115 is dit traject in 2024 opgestart en 578 woningen staan op de rol om in 2025 verduurzaamd te worden. De voorbereidingen voor dit grote project hebben in 2024 plaatsgevonden.

OVERIG VASTGOED

De dalende lijn in ons commercieel vastgoed is in 2024 voortgezet: van 84 eenheden in 2022 naar 22 eenheden in 2023 naar 5 eenheden in 2024. Deze daling is het resultaat van het besluit uit ons Strategisch Beleidsplan om onze commerciële portefeuille af te stoten. Wij willen terug naar onze basistaak: het zorgen voor goede, betaalbare en duurzame huisvesting in leefbare wijken.

ORGANISATIE

De eerste helft van 2024 was de blik bij Weller meer naar binnen gericht. In deze periode hebben we een reorganisatie doorgevoerd, waarbij we van procesgericht naar gebiedsgericht zijn gaan werken. Bij deze reorganisatie hebben we drie gebiedsteams opgericht, waarmee we beter kunnen inspelen op wat er nodig is in onze wijken en buurten. De kortstondige beweging naar binnen zorgt er dus voor dat wij in de komende jaren beter ons werk kunnen doen in de buitenwereld.

Bij Weller zijn aan het eind van 2024 109 personen werkzaam. De verhouding man/vrouw is fifty-fifty. We verwelkomden zeven nieuwe collega's en namen afscheid van zes medewerkers.

FINANCIËN

De wereld wordt alsmaar complexer. Ook op financieel vlak. De kosten van bouw, onderhoud, verduurzaming en personeel blijven maar stijgen; deze stijging kunnen we met de huurverhogingen die wij mogen doorberekenen niet bijbenen. Geleidelijk teren we dan ook in op onze investeringsruimte. Om de kosten binnen de perken te houden zijn we in 2024 nog meer gaan inzetten op kostenbewustzijn. We willen kijken hoe we de uitgaven in de hand kunnen houden, zodat we voor onze huurders de kwaliteit van de woningen ook op de langere termijn op peil kunnen houden.

20 JAAR WELLER

2024 stond tenslotte in het teken van het 20-jarig bestaan van Weller. Dit jubileum hebben we in de week van 7 t/m 11 oktober gevierd met huurders, samenwerkingspartners, medewerkers, scholieren en studenten. Een highlight was de Wellerdag op donderdag 10 oktober. Die dag zijn we bij ál onze huurders langsgeslagen om hen op een presentje te trakteren. Als dank voor het vertrouwen, maar ook om het gesprek aan te gaan en verbeterpunten op te halen waarmee we het woonplezier bij Weller verder kunnen vergroten. <

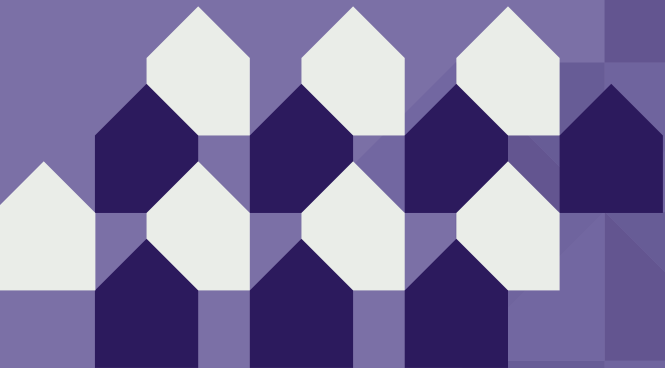
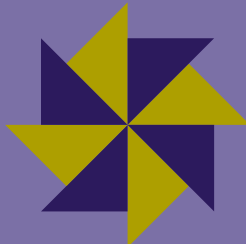
2024 in het kort

Bij Weller geloven we dat sterke buurten ontstaan door samenwerking. Daarom zetten we ons elke dag in om écht het verschil te maken in de wijken waar we actief zijn. We investeren in betaalbare, kwalitatieve woningen en werken aan een fijne leefomgeving waar mensen zich thuis voelen.

Onze huurders staan daarbij centraal. We luisteren naar hun ervaringen en ideeën, en zetten deze om in zichtbare verbeteringen op het gebied van wonen en leefbaarheid. Door het ondersteunen van lokale initiatieven en het actief meedoen in wijkgemeenschappen, versterken we de sociale samenhang en het vertrouwen in de buurt.

Duurzaamheid is voor ons geen bijzaak, maar een vanzelfsprekend onderdeel van ons werk. We verbeteren energielabels, verlagen energielasten en dragen bij aan een gezonde, groene en klimaatbestendige leefomgeving; met oog voor biodiversiteit én de generaties na ons.

Zo bouwen we samen aan beter wonen.
Vandaag én morgen.

Wijk

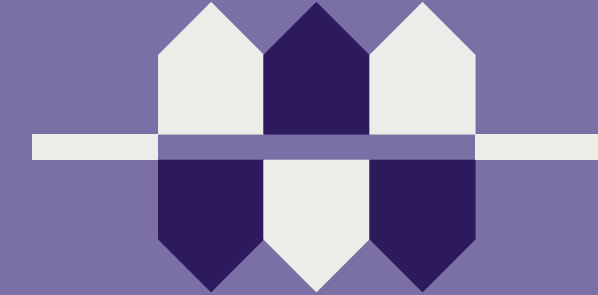
	2024	2023
Onderhoud	€ 27.346.000	€ 30.944.000
Leefbaarheid	€ 1.969.000	€ 2.009.000
Duurzame renovaties	€ 16.896.000	€ 18.930.000

Energielabels

	2024	2023
Gemiddeld energielabel	C	C
A / B	42,8%	40,2%
C / D	44,4%	45,8%
E / F / G	12,7%	14,0%

Klant

	2024	2023
Klanttevredenheid (gem.)	8,1	7,7
Nieuwe klant	8,4	8,1
Reparatie-ervaring	8,1	7,5
Vertrekkende klant	7,7	7,5
Huurverhoging	4,43%	1,93%
Ontruiming	23	16

Woningen

	2024	2023
Aantal woningen	9.198	9.186
Nieuw	6	55
Aangekocht	7	6
Gesloopt	0	-94
Verkocht	-1	-3
Mutaties	663 / 7,3%	598 / 6,6%

Overig vastgoed

5 / 22	171 / 167	73 / 73
Commercieel vastgoed	Maatschappelijk vastgoed	Zorg vastgoed
2.001 / 1.630		
Parkeerplaatsen		

Projecten

	2024 Nieuwbouw	2024 Renovatie	2023 Nieuwbouw	2023 Renovatie
Voorbereiding	294	578	238	555
Opgestart	105	115	6	134
Opgeleverd	6	131	55	96

Organisatie

	2024	2023
Aantal medewerkers	109	109
FTE	101,4	100,6
Gemiddelde leeftijd	52	52
Verhouding m/v	51% / 49%	51% / 49%

Financiën

	2024	2023
Loan to value	41%	49%
ICR	1,6	2,4
Solvabiliteit	57%	50%
Dekkingsratio	30%	32%
Onderpandsratio	30%	32%
Jaarresultaat	€ 7.100.000	-€ 54.800.000

Ouderwets gezellig vakmanschap

ERWIN VOGELS
SCHOENMAKER
BAUTSCHERWEG IN
HEERLEN

WIJ KREGEN EEN TIP

We kregen een leuke mail van Marij Handels uit Heerlerbaan. Zij vroeg ons om Erwin Vogels van Schoenmakerij J. J. Fink in het zonnetje te zetten in ons magazine. Zij schrijft: "Erwin is een vakman zoals je die tegenwoordig niet meer veel ziet, hij maakt oude schoenen weer als nieuw. Zijn werkplaats heeft ook een sociale functie in de wijk: veel mensen komen er voor een praatje en Erwin heeft oog voor iedereen." Nieuwsgierig naar deze hippe schoenmaker 'van de oude stempel' gaan we op zoek naar zijn verscholen werkplaats achter een poortje aan de Bautscherweg.

De schoenmakerij van Erwin zit sinds 1976 aan de Batscherweg. “Daarvoor zaten we in Schandelen,” vertelt de 64-jarige ‘sjoester’ aan het tafeltje op het binnenpleintje voor zijn atelier. “Het is oorspronkelijk de schoenmakerij van mijn schoonvader Johan Fink en mijn ex-vrouw Lène, zij hebben mij zestien jaar geleden het vak geleerd. Daarvoor deed ik podiumwerk bij Pinkpop. Toen dat fysiek te zwaar werd, ben ik bij hen in de leer gegaan. Binnenkort bestaat de zaak 100 jaar. Dat is echt bijzonder!”

“In die 100 jaar tijd is het vak van schoenmaker eigenlijk niet veranderd,” lacht Erwin vrolijk. “Wij herstellen nog altijd kapotte schoenen met nieuwe zolen, hakken of stiksel. De schoenen zijn wel veranderd; ze worden soms echt heel goedkoop gemaakt. En ja, mensen kopen vaak liever nieuwe schoenen dan dat ze hun oude schoenen laten maken. Toen wij in Heerlerbaan begonnen, had de wijk drie schoenmakerijen en zaten er in het centrum ook nog een paar. Daar zijn er met mij erbij misschien drie van over. Steeds minder mensen lopen trouwens op schoenen:

we dragen gymmen, gymmen en nog eens gymmen. Begrijpelijk, die zitten comfortabel. Het is alleen niet bekend dat je ook gymmen kunt laten maken. Het kan met kleding en schoenen echt een stuk duurzamer. Gelukkig zien steeds meer mensen dat in: vooral onder twintigers en dertigers zie je een groeiende groep niet meer alleen kopen, kopen, kopen maar ook spullen repareren. Of zij kiezen voor vintage. Dat is voor je portemonnee maar vooral voor het milieu een goede zaak.”

KLANTEN TOT IN AMERIKA

In de tussentijd wandelen de klanten in en uit om schoenen te brengen of op te halen. “Ik vind het vak van schoenmaker echt heel mooi,” vertelt Erwin. “Je moet creatief en precies zijn. En je moet sociaal zijn, want je krijgt hier soms wat te horen. Maar: what happens in Vegas stays in Vegas, dat geldt ook voor mijn schoenmakerij. De verhalen die mensen mij vertellen blijven bij mij. In goede relaties, óók met klanten, draait het om vertrouwen. Sommige klanten heb ik al jaren, daar zijn vriendschappen uit voortgekomen. Daar ben ik trots op. Die wijkfunctie die mevrouw Handels benoemt, begrijp ik dus wel. Maar, ik heb ook twee klanten in Amerika wonen. Als zij voor familiebezoek naar Heerlen komen, nemen ze de schoenen die gerepareerd moeten worden mee. Leuk, toch!”

“Ik amuseer me hier goed,” besluit Erwin. “Behalve als schoenmaker ben ik ook kunstenaar en boekbinder. Ik maak art-journal boeken en collages; dat werk kan ik prima combineren met mijn atelier op de Heerlerbaan. Ik blijf dus nog wel even actief op deze fijne plek.” <

U VINDT DE SCHOENMAKERIJ VAN ERWIN AAN DE BAUSCHERWEG 46C IN HEERLEN. HET ATELIER IS OPEN VAN DINSDAG TOT EN MET ZATERDAG VAN 9.00 – 14.00 UUR.

“JE MOET CREATIEF EN PRECIES ZIJN. EN JE MOET SOCIAAL ZIJN, WANT JE KRIJGT HIER SOMS WAT TE HOREN. MAAR: WHAT HAPPENS IN VEGAS STAYS IN VEGAS.”

ERWIN

Verduurzaming van woonblokken in Vrieheide. Foto: David Doelen

Appartementengebouw Beekstaete in Schinveld

“ALLEEN GA JE SNELLER, SAMEN KOM JE VERDER,” IS EEN UITSPRAAK DIE VAKER WERD GECITEERD DOOR NELSON MANDELA. WIJ ZIJN HET VOLLEDIG MET HEM EENS. SAMEN MET ONZE PARTNERS EN HEEL VEEL BEWONERS ZETTEN WIJ WIJKEN IN BEWEGING.

Alleen ga je sneller, samen kom je verder

Bij Weller geloven we dat sterke buurten ontstaan door samenwerking. Samen met partners investeren wij in betaalbare, kwalitatief goede woningen en werken we aan een fijne leefomgeving waar mensen zich thuis voelen. Onder onze samenwerkingspartners bevinden zich ook collega-woningcorporaties. Samen bouwen we aan beter wonen in Limburg. Vandaag én morgen.

Al die samenwerkingen leveren mooie resultaten op. In verschillende buurten in Heerlen zetten Vincio Wonen, Wonen Limburg, Woonpunt en Weller bijvoorbeeld samen bewonerskrachten in. Deze bewonerskrachten zijn uitgegroeid tot echte verbinders in hun wijken.

VLIEGWIEL IN VRIEHEIDE

In Vrieheide werken we samen met Wonen Limburg, de gemeente Heerlen en de regio Parkstad Limburg aan verduurzaming en het energievriendelijker maken van de witte wijk. Zaterdag 24 mei vierden we de oplevering van de eerste woningblokken aan de Hofstraat, de Parkweg en het Vrieheidepark. Deze woningen fungeren – zoals gehoopt – als vliegwiel. Circa 100 bewoners kwamen langs voor meer informatie, 65 personen hebben hun gegevens genoteerd en wensen mee te doen aan een blokaanpak. Geen wonder, want de 'Subsidieregeling Volkshuisvestingsfonds Vrieheide-de Stack 2025' biedt daarbij veel ondersteuning.

BOUWEN AAN BRUNSSUM EN SCHINVELD

In Brunssum werken we met een breed netwerk van partners aan de wijkvernieuwing van Schuttersveld, maar bijvoorbeeld ook aan de uitvoering van het Masterplan Europalaan in Brunssum-Noord; daarover leest u meer op pagina 33 in dit magazine. En in Schinveld zijn we een bijzondere samenwerking aangegaan met VanHier Wonen. Per 1 mei van dit jaar hebben wij een gebouw met 15 appartementen aan de Beekstraat van hen overgenomen. Het mes snijdt aan twee kanten. VanHier Wonen wil zich graag meer focussen op wonen in haar eigen gemeente, Weller krijgt met de aankoop van Beekstaete de mogelijkheid om de portefeuille te verjongen; het complex is gebouwd in 2020. Een win-winsituatie voor beide organisaties. <

MARTIJN LINSSEN
PROJECTLEIDER

Heel Brunssum is volop in beweging

Aan de vele bouwkransen is te zien dat Brunssum in beweging is. Weller beweegt volop mee. Aan de Poorterstraat hebben we twee jaar geleden 27 woningen opgeleverd. Bij de Jacintahof is net de renovatie van 24 zorgwoningen afgerond. We werken aan vernieuwing van Schuttersveld. Bij de Bosse Hook bouwen we een ontmoetingsruimte. Aan de Margrietstraat bouwen we 15 (gezins)woningen. Binnenkort starten we met de nieuwbouw van 77 woningen in de Componistenbuurt. En dit voorjaar is de uitvoering van het 'Masterplan Europalaan Brunssum-Noord' gestart. Hier bouwen we gefaseerd een mix van 160 huur-, koop- en zorgwoningen.

Projectleider van een aantal van deze nieuwbouwprojecten is Martijn Linssen. Hij is ontzettend blij met de vele bouwbewegingen. "Die gaan ervoor zorgen dat jong en oud ook straks in Brunssum goed en modern kan wonen," zegt hij. "We zijn vijf jaar geleden op diverse locaties gestart met een golf van sloopbewegingen van vooral verouderde portieketagewoningen. Langdurige procedures voor onder andere archeologisch onderzoek, stikstof-onderzoek en enkele bezwaarprocedures hebben uiteindelijk voor een voorbereidings-traject van bijna vijf jaar gezorgd. Dat is lang wachten voor mensen die uitkijken naar een ander huis."

EEN MOOIE MIX

Het geduld wordt nu beloond. Binnen het Masterplan Europalaan bouwen we 160 nieuwe appartementen. Martijn: "Er komt een mix van sociale huurwoningen, middeldure huurwoningen, koopwoningen en zorgwoningen. Vanwege deze diversiteit realiseren wij dit project samen met RO groep; zij bouwen de middeldure huurwoningen en de koopwoningen. Onze partner Holikiday bouwt de zorgwoningen. Wij realiseren de sociale huurwoningen. Samen zorgen we daarnaast voor een mooie, groene en biodiverse buitenruimte, die hiervoor overigens niet helemaal vernieuwd hoeft te worden. Heel veel oude bomen blijven gewoon staan. De nieuwbouw wordt ingepast in het bestaande groen."

"DE VELE BOUWBEWEGINGEN GAAN ERVOOR ZORGEN DAT JONG EN OUD OOK STRAKS IN BRUNSSUM GOED EN MODERN KAN WONEN."

MARTIJN

IEDERE DAG DICHTERBIJ

Het Masterplan Europalaan wordt in twee fasen uitgevoerd. In de eerste fase bouwen we drie appartementengebouwen met 15 woningen, één blok met 22 woningen en het blok met zorgwoningen van Holikiday. Deze fase zal in 2026 klaar zijn. Daarna vervangen we de flats aan de Regentessestraat door nog eens vier appartementengebouwen. Veel mensen die in de Regentessestraat wonen, willen graag naar de nieuwbouw verhuizen. Hierdoor kunnen deze verouderde woonblokken plaatsmaken voor de tweede fase van de nieuwbouw.

De 45-jarige Monika Uitterlinde verheugt zich enorm op haar nieuwe huis. "Ik vind het vooral fijn dat straks alles nieuw is. Dat heb ik nog nooit meegemaakt en lijkt me super," vertelt zij. "Ik vind het ontwerp erg mooi en heb de plattegrond van de

woning al goed bestudeerd om te bekijken waar ik straks de bank en de eettafel ga zetten. Maar als je in de woning staat, zal het misschien toch anders aanvoelen."

"De rustige, groene uitstraling van de buurt blijft gelukkig," geeft Monika aan. "Juist het vele groen maakt wonen in dit deel van Brunssum zo aantrekkelijk en sfeervol voor mij. Je woont hier mooi en rustig maar toch dichtbij de winkels en het centrum. En er is nog een plus, want ik verwacht straks veel te besparen op mijn energieverbruik. In mijn huidige

flat heb ik nog enkel glas. Dat de nieuwe flat heel duurzaam en energievriendelijk wordt gebouwd (de woningen zijn all-electric zonder gasaansluiting. red.), gaat dus zeker veel comfort en ook een lagere energierekening opleveren. Het leukste is dat ik de bouw van mijn nieuwe thuis vanuit mijn huidige flat kan volgen. Ik hoef maar uit het raam te kijken en zie wat er gebeurt. Gek om te beseffen dat ik daar dan over een goed jaar woon. Ik kan niet wachten..." <

ZO WERKT HUURDERSPARTICIPATIE BIJ WELLER

IN VEEL WELLERBUURTEN ZIJN BEWONERSCOMMISSIES ACTIEF, DIE WETEN WAT ER SPEELT IN DE BUURT. VERTEGENWOORDIGERS VAN DE BEWONERSCOMMISSIES WERKEN MET ELKAAR SAMEN IN DE HUURDESKOEPELS. WELLER HEEFT VIER KOEPELS, ÉÉN VOOR ELK STADSDEEL: BRUNSSUM/SCHINVELD, HEERLERHEIDE, HEERLEN-CENTRUM EN HEERLERBAAN. DE LEDEN VAN DE KOEPELS BESPREKEN ZAKEN DIE SPELEN IN HUN WIJK MET WELLER. ZIJ TOETSEN HET BELEID VAN WELLER EN ZE ZIEN EROP TOE DAT WELLER ZICH AAN DE (PRESTATIE)AFSPRAKEN HOUDT. OM HET OVERLEG MET WELLER BETER TE STROOMLIJNEN, VORMEN DE VOORZITTERS ÉN SECRETARISSEN VAN ELKE HUURDESKOEPEL SINDS VORIG JAAR SAMEN DE HUURDELSRAAD VAN WELLER.

Deze club vertegenwoordigt 9.200 huishoudens in Heerlen, Brunssum en Schinveld

De Huurdersraad is eind vorig jaar geïnstalleerd. Als eerste daad hebben de leden in een visie vastgelegd hoe zij het overleg met Weller willen vormgeven en waar zij zich namens alle Wellerhuurders voor inzetten: goede woningen, betaalbare huren, goed onderhoud, leefbare wijken én het bevorderen van saamhorigheid. "Kortom: alles wat van invloed is op het woongenot van mensen," zegt Wendy Bedet. Zij is voorzitter van de Huurderskoepel Brunssum-Schinveld.

ÉÉN CLUB, ÉÉN MENING

Wendy legt uit waarom de Huurderskoepels het nodig vonden om één extra laag aan het overleg met Weller toe te voegen: "Wij zijn vier koepels die actief zijn in verschillende stadsdelen en gevormd worden door heel verschillende mensen met verschillende meningen. Als we voor een overleg met Weller bij elkaar kwamen, zaten we niet altijd op een lijn. Dat was niet gunstig voor onze belangrijkste taak: het behartigen van de belangen van alle huurders van Weller. We hadden ook nooit samen overleg, altijd met Weller erbij. Dan kun je niet één lijn trekken. Door de oprichting van de Huurdersraad hebben we dit probleem getackeld. Sinds de koepels samenwerken, spreken wij met één mond."

EEN HELDER DOEL

Waar staat de Huurdersraad voor? "Voor woongenot", antwoordt Jo Pelzer van de Huurderskoepel Heerlerbaan. "Toen ik jaren geleden lid werd van onze huurdersbelangenvereniging ging het over huizen, huizen en nog eens huizen. Nu gaat het

over kwalitatief goede huizen, die energie-vriendelijk zijn en een mooie, veilige, groene woonomgeving hebben. Een belangrijk aandachtspunt is ook het terugbrengen van gezamenlijkheid en saamhorigheid in de wijken. De huurderskoepel van Brunssum/Schinveld steekt al langer zijn nek uit voor meer ontmoetingsruimtes waar mensen samen activiteiten organiseren, om eenzaamheid tegen te gaan en voor verbinding in de wijk te zorgen. De andere koepels volgen die route. Het mag gewoon niet meer gebeuren dat iemand bijvoorbeeld weken overleden in een flat ligt. We moeten weer oog krijgen voor de mensen in onze omgeving. Daar gaan wij ons voor inzetten. Weller steunt ons hierbij."

VINDBAAR EN BEREIKBAAR

"Het is belangrijk dat huurders ons weten te vinden als er serieuze klachten zijn", vult Patrick Beckers van de Huurderskoepel Heerlerheide aan. "Alle koepels timmeren hiervoor flink aan de weg om meer naamsbekendheid in hun eigen wijk te krijgen. Wij leren hierbij van elkaars er-

varingen. Dat is het fijne van de Huurdersraad: doordat we elkaar beter leren kennen, staan we niet alleen daadkrachtiger in het overleg met Weller maar leren we ook van elkaar. Plus, we kunnen problemen aanpakken die wijk- zelfs gemeente-overstijgend zijn. We kunnen nu één lijn trekken."

"En dan is er nóg een gemeenschappelijk doel", besluit Wendy. "Alle leden van de Huurdersraad streven naar het verhogen van huurdersparticipatie. Hoe meer mensen meedenken en meepraten over wat zij verwachten van woongenot, hoe beter wij de belangen kunnen behartigen voor alle huurders." <

MEER WETEN OVER DE HUURDELSRAAD?

KIJK DAN SNEL VERDER OP WWW.WELLERNET.NL ONDER "WOONPLEZIER".

De Huurdersraad van Weller wordt gevormd door telkens twee leden van onze vier Huurderskoepels. Van links naar rechts zijn dit: Patrick Beckers, Wendy Bedet en Jo Pelzer.

Het heeft Zijne Koninklijke Hoogheid behaagd...

Het heeft Zijne Koninklijke Hoogheid behaagd u te benoemen tot... Als deze woorden klinken, weet je meteen dat iemand een Koninklijke onderscheiding krijgt. Op 25 april – daags voordat dit jaar Koningsdag werd gevierd – sprak burgemeester Roel Wever van Heerlen de woorden uit in onze Wellerij om 'onze' gastredacteur Roelof Braad te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Wellerdirecteur Barry Braeken en Krista Wauben, hoofdredacteur van het Wellermagazine, zaten in het complot. "Wat een verrassing", lacht de trotse Ridder overdonderd. "En wat een eer."

ONVERMOEIBAAR

Ridder word je niet zomaar. Je kunt aangedragen worden voor deze hoge graad in de Orde van Oranje-Nassau om verdiensten met een regionale of zelfs landelijke uitstraling en betekenis. Anita Quaedackers werkt veel met Roelof samen. Zij is met Karel van Nuys van de Stichting Historische Kring 'Het Land van Herle' medeverantwoordelijk voor zijn benoeming: "Roelof heeft zich lokaal, regionaal én landelijk zeer verdienstelijk gemaakt. Lokaal deelt hij vol overgave de Heerlense geschiedenis, eerst als stadsarchivaris en stadshistoricus en sinds zijn pensioen als vrijwilliger bij Historisch Goud. Hij is bestuurslid van 'Het Land van Herle' en hoofdredacteur van het historisch magazine 'MijnStreek'. En zo kunnen wij nog wel even doorgaan, want hij is ook initiator van het Regionaal Heemkunde-overleg en bestuurslid van de Werkgroep Industrieel Erfgoed Limburg (WIEL). Op landelijk niveau heeft hij zich ingezet voor het Nederlandse Archievenblad en de Koninklijke Vereniging van Archivarissen.

Daarnaast, en dat is minder algemeen bekend, is hij al ruim 50 jaar zeer actief in zijn kerk, de Evangelische Gemeente Gods in Treebeek."

En dan blijft nog één functie onbenoemd, want Roelof is vanaf de eerste uitgave vaste schrijver in ons Wellermagazine. Onvermoeibaar draagt hij bij aan het behoud en delen van onze lokale geschiedenis. Barry Braeken, die zijn passie voor

geschiedenis met Roelof deelt: "Wij zijn trots dat Roelof al zo lang verbonden is aan ons Wellermagazine en feliciteren hem van harte met deze mooie en verdiende erkenning."

GOUD WAARD

"Roelof, je beseft het misschien niet", vertelt de burgemeester in zijn speech, "maar je bent goud waard voor velen in onze samenleving. >

Vandaag schrijf je daarom zelf geschiedenis. De regionale geschiedbeoefening zou er armoedig uitzien zonder jouw inzet. Dat weten wij, dat weet ik en dat is ook onze Koning Willem-Alexander ter ore gekomen.”

De kersverse Ridder is beduusd: “Ik had wel een beetje in de gaten dat er iets aan de hand was maar dit mooie gebaar had ik niet verwacht”, lacht hij. “Niet veel mensen weten dat ik mijn werkzame leven ooit ben begonnen als chemisch analist bij DSM. Pas tijdens mijn vervangende dienstplicht na de Laboratoriumschool kwam ik in aanraking met de archiefwereld. Hier werd mijn liefde voor geschiedenis aangewakkerd. Die liefde dank ik aan mijn oom, die heel boeiend kon vertellen over het verzet in de Tweede Wereldoorlog en over de Limburgse mijnen. In al mijn latere functies en nevenfuncties heb ik dan ook eigenlijk alleen maar gedaan dat wat ik ongelofelijk graag doe; in de geschiedenis duiken en verhalen uit het verleden verbinden aan het nu, zodat we er lessen uit kunnen trekken. Niet voor niets heette mijn vorige bijdrage aan het Weller magazine ‘Je verleden kennen voor een sprankelende toekomst.’

JE MAINTIENDRAI

‘Je maintiendrai’ staat er op het lintje dat Roelof van de koning heeft ontvangen. Dit is sinds 1815 de wapenspreuk van het huis van Oranje-Nassau. Het betekent ‘Ik zal handhaven’ en doorgaan met mijn werk. Roelof: “Ik blijf hopen dat we de lessen uit het verleden benutten en zal daarom verhalen blijven vertellen. Naast mijn andere hobby’s trouwens, want ik maak ook muziek, ik wandel graag en ik ben een fervent hobbyfotograaf. En ik blijf schrijven, zoals ook nu weer in dit Weller magazine.” <

U LEEST DE BIJDRAGE VAN ROELOF OP PAGINA 40.

Taal van de mam

De taal van de mam wordt geschreven in onze moedertaal: het dialect. We spreken van 'taal' omdat het Limburgs een echte en erkende taal is, die in niets onderdoet voor het Nederlands. Ten opzichte van onze standaardtaal – het Nederlands – is het Limburgs een dialect, zoals het Nederlands een dialect is in relatie tot het handels-en diplomatiek Engels.

vrouw of man dich ieësj vertelle wie ing klok werkt... Wie angesj is dat bei gedichte.

Dat is toch zier lierzzaam vuur ós. Joa die ónnuëzel sinterkloas-gedichte wie an dich dinke, gesjinke, drinke. En vasteloavestekste wie han dich geer, plezeer, gleëske beer, elk joar weer.. dat werk lik ós beëter.

Wat deë man van meziek wit, geet dich boave de patsj. Aan de hank van klassieke meziek deë woeëd aafgespild, hat deë miensj ós liere loestere en hoeëte v'r de versjille tussje de ee en anger ópname van 't zelfde sjtuk. Noe wis ich 't zieëker, ich lier klarinet sjpieële vazeleëve neet örtlig. D'rnoa han de tröät óp Markt-plaats gezat.

Aaf en tow kump ing mevrouw oet Ukkebummele koake.... Ze is oersjrunkelik oet Bensroa, is getrouwd mit inne zieëkere Sjarel deë in dat brabant's dörp ing frieteboet runt en doa hat zie die koakkunste gelierd. Ich mó't zage wat die óp d'r dusj zet, is um dich de vingere bei aaf te lekkie. Went ich dink an die dweësj gebakke kikkerbille, lup mich 't water noe nog oet d'r mónk. Óch vegetaries is die vrouw óp de huugte, ze presenteerde lets 5 soatekieës en jieëker soat óp de juuste temperatuur TOP!

Doabei is ós weëkelikse bei-ee-koms óp de ieësjte plaatsj bedoeld vuur ós wiek um eenzaamheid oet te banne, ós same te bringe en um ós beëter te liere kinne. Boete al dat sjoëns en interessants wat die 2 kanonne organisere, is gemeensjapsgeveul 't allerbelangriekste. Zoeë weëd gekaat, gekiend en gemoeld. Bei dat letste is de dringende aafsjsproak dat poletieke discussies verboane zint. Óp dat punt zint Haarie en Sjef sjtrente meesters!

TV-Talkshow is ee deftig woad vuur moele/uëverlegke/discussie/bazele. Wat vier hei dónt is 't zelfde, mè da vöäl en vöäl gezelliger en zónger kamergeliedheed van haof aafgesjtudeerde dokterandusse.

Volgende kier sjtumme vier weë van die tweeë toppers ós bei Weller vertegenwoordigt. Ze zint allebei kanjers die zich nieks loate wiesmake, doa zint die te wakker en te sjlauw vuur. Doe mós mar 't geluk han in zoeng Wellerwiek te woeëne, ich vrui mich óp de volgende bei-eekoms, wat is ós wiek toch riek! <

Ger Prickaerts Heëlesj

Wiek in beweëging

Vier woeëne al 18 joar in dees rustige buët zónger vöäl gedeuns, jónk en aod leëve hei gemuëtlig same. Alles zie 'gangetje' nieks apaats.

Mè sinds ee haof joar verendert inins vanal in ós gemeensjap. Ins per weëk hant v'r ee treffe vuur bewoeëners, bei gebrek an ee patternaat of gemeensjapshoes kómme vier beiee in de sjoëel. Dit is te danke an 2 lüj: d'r Haarie Hootmans en d'r Sjef Sjtengel.

Dat zint tweeë keëls mit kamau en initiatief, die wete va aapakke en durchzette. Realiseer dich mar wat die hant mótte doeë um in de sjoëel terech te kanne, sjoëelbesjtuur, gemeente en zoegaar 't ministerie hant ze mótte uëvertuuge! Zoeëget zow ich vazeleëve neet veëdig gekrieëge han, doa bin ich gans ierlik in. Ich bin inne sjtille ru-ige doa teëge. Ich loat mar kómme wat kump, ich ving 't wal good. Patsj aaf vuur die tweeë !

Gank maar noa wat vier doa geboane kriege. Neet alling vuurdrachte van ós ege lüj, óch loate ze deskundige en anger interessante sjpreëkers aarukke. Wie d'r vrunk van d'r neëf van 't Frietske Franse: sjluut de oge, sjlikt, knikt, kloekt in d'r mónk, kiekt gans deftig en zeët: 'is inne gowe' inne wiendeskundige dus.

Of ós ege Annie oet de sjtroat dat ónger-wiezeres is geweë. Ze lek ós oet wat inne 'verteller' is: lang zinne, details en in plaatsj dierek zage wie laat 't is, geet zoeng

TANDARTS

Kling löksksjkes vulle groeëte tesje.

MEI

Da legke de vuëgel effe ee ei, vuur de res van 't joar zint ze voeëgelvrei.

JOAMER

Ich wool sjloapend riek weëde, mè kós neet in sjloap kómme.

As ich dink an deë klinge dieke mit glad köpke, ee enig keëlle (naam bin ich vergeëte) en neet alling wie mè óch wat heë zag uëver voeding: tevöäl eëpel eëte woar neet good, melde heë, friete woare beëter. Da vilt dich toch nieks mieë in....

Dan woar de inleiding van Ton Trompetter toch van ee gans anger gehalte.

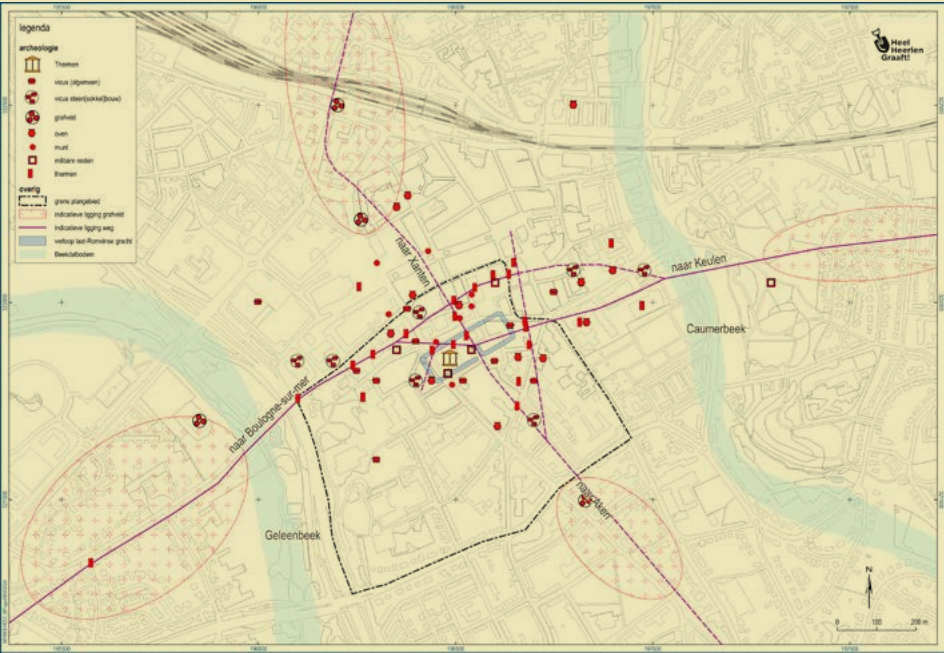
Roelof Braad was tot mei 2016 stadshistoricus van Heerlen en is onder andere hoofdredacteur van MijnStreek, historisch magazine voor Parkstad Limburg.

Bron afbeeldingen:
Beeldcollecties HCL Heerlen en Historisch Goud.

Oude wijken, nieuwe wijken, veranderende wijken

1 Reconstructietekening van de vesting Heerlen zo'n 800 jaar geleden.

2 Overzicht van Romeinse vindplaatsen in Heerlen, de vicus Coriovallum.

2

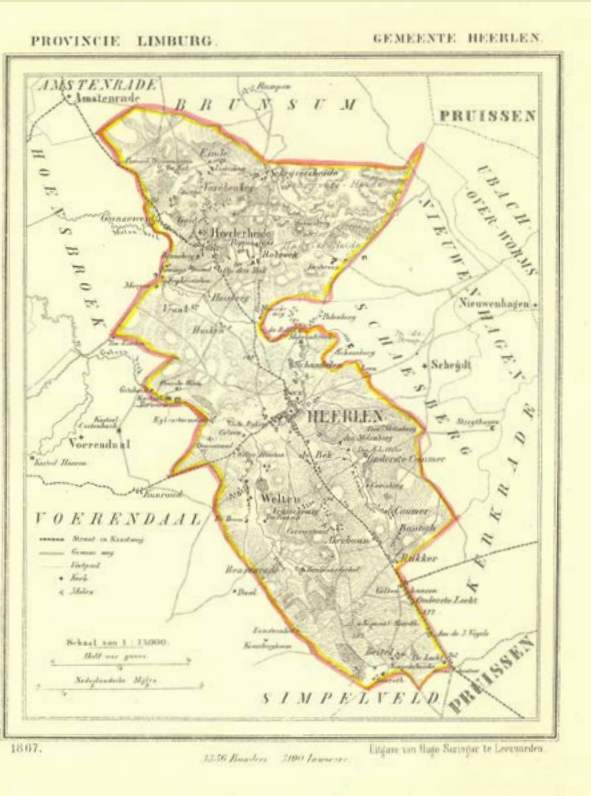
VICUS
Er is al veel te doen geweest over de vicus Coriovallum. Hoe groot was die Romeinse stad nu eigenlijk en was het wel een legerplaats? De laatste ontdekkingen geven aan dat het toch een behoorlijke nederzetting geweest moet zijn en zeker in het begin en aan het eind van de Romeinse periode ook een legerplaats. Ik haal dat aan omdat genoemde vicus in de ware betekenis van het woord de eerste wijk in onze regio is.

Ons woord wijk is afgeleid van en ontleend aan dit Latijnse begrip voor nederzetting, dorp, gehucht, hoeve, huizenblok, zo lezen we in de wikipedia-encyclopedie op internet. En zo staat het ook in de gerenommeerde Nederlandse etymologische woordenboeken (etymologie

is de wetenschap die het ontstaan van begrippen en woorden probeert te verklaren). Weliswaar kwam in de 13de eeuw in het middeleeuws Latijn vicus ook voor in de betekenis van straat, maar de Latijnse term werd meer en meer vervangen door het woord 'wike', 'wijk' of 'wijk'. Met wijk bedoelen we dan delen van een stad of dorp die als afzonderlijke 'nederzettingen' zijn ontstaan.

WIJKEN IN BEWEGING
In de bijna 21 eeuwen sinds de Romeinse bezetting van onze regio beweegt het begrip 'wijk' steeds naar een engere betekenis en later weer naar een bredere betekenis. Met engere betekenis, ik gaf het net al aan, kan er in plaats van een vesting zoals de vicus Coriovallum was, een hoeve, huizenblok of een straat mee bedoeld worden. Later groeiden die straten meestal uit tot gehuchten. Bij verdere stedelijke ontwikkeling werden ze dan weer 'wijken' genoemd.

Sinds 1899 toen Nederland 1121 gemeenten telde, is die verschuiving in betekenis groter dan in de eeuwen daarvoor. Door opheffingen en samenvoegingen is het aantal gemeenten voortdurend afgenomen tot nog maar 342 gemeenten in 2025.

3 De buurten en gehuchten rond Heerlen op een schetsmatig kaartje uit het eind van de 18de eeuw. Heerlen was het belangrijkste dorp in de regio, maar niet het grootste.

4 Plattegrond van Heerlen uit 1867 met ingetekend de namen van de toen bestaande buurten.

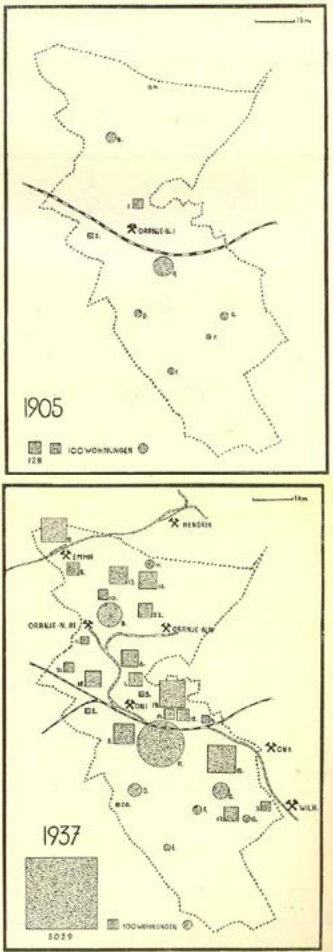
Dus dorpen en zelfs steden werden wijken, wijken of dorpen werden buurten. Maar er werden in de loop van de eeuwen uiteraard ook aardig wat nieuwe buurten, (woon)wijken en ook steden bijgebouwd.

DE INDUSTRIËLE REVOLUTIE IN PARKSTAD
De komst van de moderne steenkolenmijnbouw zorgde ervoor dat vrijwel alle gehuchten in onze regio uitgroeiden tot buurten en wijken. Werden er voor de mijnwerkers in het begin van de 20ste eeuw nog apart 'nederzettingen' – wij noemde ze 'kolonies' (klemtoon op de laatste lettergreep) – gebouwd, ook gehuchten als Heerlerbaan, Welten, Heerlerheide, Heksenberg (om maar bij Heerlen te blijven) groeiden uit tot heuse wijken en stadsdelen. ➤

5 Schema's van de ontwikkeling van Heerlen na het begin van de moderne mijnbouw met nieuwe buurten (vierkantjes) in 1905 en 1937.

6 Toegangsbord van een mijnkolonie van de ON-mijnen, zoals die ook bij de grote mijnwerkerswijk Beersdal was opgehangen. De mijnkolonies van de Staats- en Oranje-Nassaumijnen waren tot in de jaren 1950 privégebied.

6

5

7

7 Een bord (links op de foto) dat gebied van Staatsmijnen aanduidde, stond ook bij de entree naar de grootste mijnkolonie Treebeek, bij de Akerstraat Noord in Heerlen.

8a Rond oude kastelen en hoeves ontstonden allengs gehuchten die in de 20ste eeuw uitgroeiden tot mijnwerkerswijken, zoals hier bij Passart-Nieuwenhagen in Heerlen Noord.

8b Een eeuwenoude boerderij aan de Kleekampsweg in Heerlerbaan bleef ook na uitbreiding van de wijk nog lange tijd dienst doen. Foto uit 1959.

9 In elke nieuwe buurt kwamen ook voorzieningen zoals hier in Treebeek, een winkel in koloniale waren en op Molenberg de 'kruidenierswinkel'.

9

8a/8b

10

Op grote akkers en weilanden ontstonden nieuwe buurten en wijken als Musschemig, Leenhof, Grasbroek, Beersdal, Rennemig, Molenberg, Treebeek, Nieuw-Einde, Passart, Meezenbroek en Schaesbergerveld. De nieuwe buurten die door de mijnen en door de woningbouwverenigingen in samenwerking met de overkoepelende Bouwvereniging 'Ons Limburg' werden gebouwd, waren echte leefgemeenschappen met eigen voorzieningen: kerken, winkels, patronaten/buurthuizen, meestal ook met een speeltuin en sportvelden. Daarbij groeide het voormalige centrum van Heerlen uit tot het winkelhart van de regio met vele nieuwe en nieuwe soorten winkels om te voorzien in de behoeften van de vele nieuwe Heerlenaren en regiobewoners die voor het werk in de mijnen uit alle windstreken, uit binnen- en buitenland, naar onze regio waren gekomen.

VERANDERENDE WIJKEN

Tegenwoordig zijn de namen van buurten, wijken en stadsdelen door de gemeente officieel vastgesteld, sinds de jaren 1990 gecoördineerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Sinds 1997 is het begrip 'wijk' bij de vaststelling van de indeling van de Heerlense stad

10 Ook de nieuwe begin 20ste-eeuwse kolonien bleven in beweging. De buurt Nieuw-Einde is al lange tijd nagenoeg geheel vernieuwd.

42

11a 11b

geschraapt en wordt er alleen (voor de statistiek) nog maar gesproken over stadsdelen, buurten en sub-buurten. Dat levert soms wat gekunstelde indelingen op, waardoor straten die vroeger bijvoorbeeld bij Meezenbroek hoorden nu als een aparte subbuurt zijn benoemd en als bij de buurt Meezenbroek-Schaesbergerveld zijn gaan behoren. Ook zijn er straten die opeens in twee (of meer) subbuurten vallen.

Toch leven de historisch gegroeide buurtnamen, zoals die door bewoners als een bij elkaar horend geheel worden ervaren, nog steeds voort. Vaak komt die identiteit naar voren als woningcorporaties een buurt willen gaan vernieuwen of verduurzamen. Dan komen heel wat bewoners in beweging om het bij het oude te laten. Als het om het behoud van historisch erfgoed gaat, vind ik dat legitiem. Als het om verduurzaming gaat, vind ik het een misvatting, omdat ook historisch erfgoed met een beetje goede wil best te verduurzamen valt. Voorbeelden in den lande te over!

11c/11d

11e

11f

WIJKEN IN BEWEGING

Naast de groei van de wijken en de bouw van nieuwe wijken werd, zeker in de 20ste eeuw, ook beweging in ander opzicht geschapen. Elke buurt kreeg wel zijn eigen kerk, zodat mensen op zondag vroeg uit de veren konden voor zingeving of om mee te zingen in het kerkkoor. Elke buurt had wel een voetbalclub en andere sportverenigingen. Daarnaast waren er duivensportverenigingen, kaartclubs en andere ontspanningsverenigingen waardoor de sociale cohesie in de buurten groot was.

Helaas nam die cohesie sinds de jaren 1960 en de mijnsluitingen af. Maar het lijkt erop dat er weer een beweging ten goede is om de onderlinge contacten te verstevigen. Achter de beeldschermen zitten is blijkbaar ook niet alles! Er wordt ook op buurtniveau weer gezelligheid gezocht in het samen leuke dingen ondernemen, maar ook om voor anderen iets te betekenen. <

Verenigingen zorgden voor 'beweging' in de wijk en waren goed voor het saamhorigheidsgevoel en vaak ook de sociale controle.

11a De anti-alcoholvereniging, afdeling Heerlerheide.

11b De fanfare St. Antonius van de kolonie Vrank in het verenigingslokaal aan de Beersdalweg.

11c De voetbalclub 'Beersdalse Boys' met op de achtergrond de buurt waar de spelers woonden. 11d Het Sloveense zangkoor ZVON ('de klok') werd opgericht in 1929. Foto uit eind jaren 1930.

11e Jaarlijkse pelgrimage naar de Zwarte Madonna van Czestochowa door de Poolse gemeenschap naar de kerk van Maria-Gewanden, ca. 1950.

11f Een processie in 1962 voor buurtbakker Zijlstra aan de Eikenderweg.

wellermagazine juli 2025

43

“Ik doe alles wat ik kan doen om fit en in beweging te blijven.”

José Bosch-Lutgens

“Je maintiendrai. Ik blijf hopen dat we de lessen uit het verleden benutten en zal daarom verhalen blijven vertellen... zoals ook nu weer in dit Wellermagazine.”

Roelof Braad

“Zeker als je ouder wordt, is samen delen belangrijk.”

Tinie de Roo

“Al die bouwbewegingen in Brunssum gaan ervoor zorgen dat jong en oud ook straks in Brunssum goed en modern kan wonen.”

Martijn Linssen

“Ik roep iedereen op om met mij mee te doen met zwerfaval op te ruimen. Je bent een uurtje in beweging in de frisse lucht, je leert mensen in de buurt kennen en je laat je omgeving schoner achter dan dat hij was.”

Tiny Meessen

